

דכישועה והכתרוממות בא צלתי לרה מקודם ח"ו, וה"ד כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה וגו' כן ד' א' ילמית

[9947521] אה"ת

לדקה ותכלה נגד כל הגוים, היינו שגם נגד הגוים תחשב לישועה, ודו"ק היטב.

וילך

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל, במד"ח אין וילך אלא לשון תוכחה שנא' (תהלים ס"ז ה') לכו וראו מפעלות חלקים וגו', ויש לדקדק דאין הגידון דומה לראי, דהתם האומר מוסר הוא אומר לכו, אבל משה רבינו ע"ה לא אמר לשון הליכה רק הכתוב קאמר דהוא הלך, וי"ל ע"פ מה שאמר הגב"ק מצעלזא ז"ע לפרש המשנה (ברכות ע' ע"ג) הקורא מכאן **והולך** **לפי הפסוק** כאדם הקורא צתורה, ופירושו צגמ' דלא הפסיד הצרכות, וי"ל כי הא אדם הקורא צתורה אסור לו לצרף הצרכות של ק"ש, ואמר הוא ז"ל ע"פ הידוע דהקריאה **משמחה** הזמן, והנה ע"פ ממילא כשגאנם ולא קרא קר"ש והוא קורא קר"ש במסוי"ע, כיון דקר"ש יש לה זמן ממילא משורר הזמן קר"ש ע"י הקריאה, וממילא יכול לצרף הצרכות, וה"ד כאדם הקורא צתורה שמשורר הזמן, ודפח"ת. וצ"ה יש לפרש הפסוק צריש דברים אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל צעבר הירדן צמדבר צערצה וגו', ופרש"י שמה המקומות שחטאו צהם, וי"ל למאי הולך לכך הא אמר אח"כ הדברים צמפורש, אבל להג"ל א"ש דהנה תשובה צריכה להיות צאותו מקום וצאותו זמן (יומא פ"ז ע"ג), ומש"ר ר"ה להוכיחם ולעוררם לתשובה ור"ה שיהי צאותו מקום וצאותו זמן, על כן הזכיר המקומות וממילא השפיע לכאן צחי המקומות ה"ל, וגם הזמן ההוא נחשורר צהזכירו החטאים שעשו צזמן ההוא, ולפ"ז הלך משה אז ממקום למקום כיון שצכל דיבור ודיבור הי' צמקום אחר, וה"ד וילך משה, וא"ש המדרש אין וילך אלא לשון תוכחה, דמזה דכתיב וילך נשמע דאמר **תובטח** ולכך הלך.

ובזה יש לפרש צההפטורה שוצה ישראל וגו' קחו עמכם דברים וגו', דיש לדקדק דהול"ל דברו דברים, ולהג"ל יוצן דהנה הציח אמר לישראל שישובו, ולזה חשב שמא יאמרו הלא לריך צאותו מקום וצאותו זמן, ע"כ קאמר קחו עמכם דברים היינו שיקחו להם ראי מפסוק אלה הדברים דמשם מוכח דיש צכה להמשיך המקום והזמן, וה"כ אם צאמת מתחרט על מה שעשה אז צאותו מקום וצאותו זמן, יש צכחו להמשיך המקום והזמן, וממילא הוא תשובה צאותו מקום וצאותו זמן.

עשיותיו כן תורה ומצות כן שאר דברים שצקדושה הכל צריך להיות צשציל כלל ישראל ועי"ז זוכה לעלות למדרגות גבוהות ורמות, וכן הי' תמיד אלל משה רבינו ע"ה ועי"ז זכה לכל מדרגותיו, וה"ד וילך משה דהליכת משה רבינו תמיד ממדרגה למדרגה יותר גבוהה, זה הי' ע"י וידבר את כל הדברים האלה היינו שדיבר את דברי תורתו ותפלתו הכל הי' אל כל ישראל, היינו צשציל כלל ישראל, עי"ז עלה והלך למעלות רמות ושבצבות, אח"ד. ויש להוסיף ע"ד ע"פ מש"כ צנועס אלימלך לפרש המשנה (אבות פ"ה מ"ו) עושה ואינו הולך שכר מעשה צידו, דמי שעושה מצוה ואינו הולך על ידי זה ממדרגה למדרגה אז הוא סימן ששכר מעשה צידו היינו דהמצוה נשארר צידו ולא פרחא לעילא, ויש לומר צאופן אחר ע"פ המשנה (אבות פ"ג מ"ט) אם למדת תורה הרבה אל תחזיק עוצה לעלמך, ופי' צזה צהקדמה לערוכ"צ ח"צ דהכוונה הי' דאם למדת תורה הרבה אל תחזיק התורה לעלמך אלא תלמד אותה לאחרים, והנה ע"פ דברי הנועמ"ג יולא דאם לומד עם אחרים אז הקצ"ה פותח לו שערי חכמה משא"כ כשאינו לומד עם אחרים, וזהו עושה ואינו הולך היינו כמ"ש צנוע"א שעושה מצוה ואינו הולך עי"ז ממדרגה למדרגה, אז הוא סימן ששכר מעשה הוא צידו דייקא ולא לימד לאחרים, וזהו וילך משה שלכך הלך משה תמיד ממדרגה למדרגה משום וידבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל, היינו משום שתמיד לימד תורה לכלל ישראל וכל מגמותיו היו רק צשציל ישראל, ולכך זכה לילך ממדרגה למדרגה.

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל, ויאמר אליהם וגו' לא אוכל עוד ללאת ולצא וגו', י"ל ע"פ מה דכתיב (צמדבר כ"ז ע"ז) יפקד ד' חלקי הרוחות לכל צשר איש על העדה אשר ילא לפניהם ואשר יצא לפניהם וגו', ויש לומר הכוונה דציקש משה שהקצ"ה ימנה איש אשר לא יהי לורך לדבר אל העם דברי תוכחה, אלא יליאתו וציאתו לפניהם זה לצד יהי די שילמדו ממנו מוסר, אבל משה רבינו צענות צדקו לא חשב א"ע למדרגה זו, וע"כ אמר לא אוכל עוד ללאת ולצא ולכך הולך לדבר אליהם הדברים האלה, ודו"ק.

ואמר ציוס ההוא הלא על כי אין חלקי צקרצו וגו', י"ל ע"פ מה דכתיב צפי' ואחחנן וצקשחם משס את ד'

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל, עי' נועס מגדים שפי' דהנה הצדיק הגמור לריך שכל